

บทเรียนที่

3

วิธีการบันทึกบัญชีของกิจการ ร่วมค้าโดยวิธีใช้สมุดบัญชี ชุดหนึ่งต่างหาก

สาระการเรียนรู้

1.

หลักการบันทึกบัญชีของกิจการร่วมค้าโดยวิธีใช้สมุดบัญชีชุดหนึ่งต่างหาก

2.

การบันทึกบัญชีของกิจการร่วมค้าโดยวิธีใช้สมุดบัญชีชุดหนึ่งต่างหาก กรณีการร่วมค้าสิ้นสุด

3.

การบันทึกบัญชีของกิจการร่วมค้าโดยวิธีใช้สมุดบัญชีชุดหนึ่งต่างหาก กรณีก่อนการร่วมค้าสิ้นสุด

1

หลักการบันทึกบัญชีของกิจการร่วมค้าโดยใช้

สมุดบัญชีชุดหนึ่งต่างหาก

การบันทึกบัญชีตามวิธีนี้เหมาะสำหรับกิจการร่วมค้าที่มีรายการค้าจำนวนมาก และมีระยะเวลา การดำเนินงานค่อนข้างยาว ซึ่งการจัดทำบัญชีของกิจการร่วมค้าจะปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชี เช่นเดียวกับกิจการทั่วไป มีผู้ทำหน้าที่ในการจดบันทึกรายการบัญชีสำหรับการร่วมค้า จะมีการแต่งตั้งให้ ผู้ร่วมค้าคนใดคนหนึ่งทำหน้าที่เป็นผู้จัดการ และทำหน้าที่จดบันทึกรายการบัญชีของกิจการร่วมค้า

วิธีปฏิบัติในการบันทึกบัญชีโดยวิธีที่ใช้สมุดบัญชีชุดหนึ่งต่างหากสามารถสรุปได้ดังนี้

1

มีการเปิดสมุดบัญชีชุดใหม่เพื่อจดบันทึกรายการค้าของกิจการร่วมค้าเช่นเดียวกับกิจการทั่วไป ซึ่งกิจการร่วมค้ามีการเปิดสมุดบัญชีกิจการร่วมค้าแยกต่างหากจะมีการจัดตั้งกิจการร่วมค้าเป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย และเมื่อกิจการร่วมค้าสิ้นสุดลงจะมีการปิดบัญชีรายได้และค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เข้าบัญชีกำไรขาดทุน เหมือนกับกิจการค้าทั่วไป

2

ผู้ร่วมค้าแต่ละคนจะเปิดบัญชีร่วมค้าหรือบัญชีเงินลงทุนในการร่วมค้าในสมุดบัญชีของตนเอง เพื่อบันทึกสิทธิ์ที่ตนเองมีส่วนได้หรือส่วนเสียในการร่วมค้า โดยบัญชีร่วมค้าหรือบัญชีเงินลงทุนในการร่วมค้าจะบันทึกสิทธิ์ส่วนได้เสียในกิจการร่วมค้าดังนี้

รายการที่บันทึกทางด้านเดบิต

- เงินสดหรือสินทรัพย์ที่ส่งให้แก่กิจการร่วมค้า
- ส่วนแบ่งผลกำไร จากกิจการร่วมค้า

รายการที่บันทึกทางด้านเครดิต

- เงินสดหรือสินทรัพย์ที่ได้รับจากกิจการร่วมค้า
- ส่วนแบ่งผลขาดทุนจากกิจการร่วมค้า

การบันทึกบัญชีของกิจการร่วมค้าโดยวิธีใช้สมุดบัญชีชุดหนึ่งต่างหากสามารถ

บันทึกบัญชีได้ 2กรณี คือ

กรณีที่ 1 การดำเนินการร่วมค้าสิ้นสุด

กรณีที่ 2 การดำเนินการก่อนการร่วมค้าสิ้นสุด

2

การบันทึกบัญชีของกิจการร่วมค้าโดยใช้ สมุดบัญชีชุดหนึ่งต่างหาก กรณีการร่วมค้า สิ้นสุด

ตัวอย่างที่ 1

นาย ก นาย ข และนาย ค ตกลงที่จะดำเนินการขายสินค้าที่ระลึกสำหรับ
นักท่องเที่ยว โดยทั้งสามคนมีข้อตกลงดังต่อไปนี้

1. ให้นาย ค เป็นผู้จัดการเกี่ยวกับการร่วมค้า
2. คิดค่านายหน้าให้ผู้ร่วมค้าที่ขายสินค้าในอัตรา 10% ของยอดขาย
3. คิดดอกเบี้ย 15% ต่อปีสำหรับผู้ร่วมค้าที่นำ เงินสดหรือสินค้านำมาลงทุนครั้งแรก
4. แบ่งกำไรขาดทุนเท่ากัน
5. ใช้ระบบการบันทึกสินค้าคงเหลือเมื่อสิ้นงวด (Periodic Inventory System)

รายการร่วมค้าระหว่างเดือนพฤษภาคม 25XX มีดังนี้

25XX

- พ.ค. 1 นาย ก และนาย ข ส่งเงินสดไปให้นาย ค เพื่อไว้ใช้จ่ายในกิจการร่วมค้าคนละ 120,000 บาท ถือเป็นการลงทุน
- 7 นาย ค นำสินค้าของตนเองมาลงทุนจำ นวน 180,000 บาท
- 9 นาย ค จ่ายค่าโฆษณาสินค้าเป็นเงินสด 3,000 บาท และจ่ายค่ารับรองลูกค้า 360 บาท
- 12 นาย ค ขายสินค้าเป็นเงินสด จำนวน 105,000 บาท และจ่ายค่าขนส่งสินค้าให้ลูกค้า 600 บาท
- 15 นาย ก ขายสินค้าเป็นเงินสด จำนวน 30,000 บาท และได้ส่งเงินค่าขายสินค้าให้นาย ค ทั้งหมด
- 17 นาย ข ถอนเงินจากกิจการร่วมค้า จำนวน 9,000 บาท
- 18 นาย ค ซื้อสินค้าเป็นเงินเชื่อ จำนวน 60,000 บาท
- 19 นาย ค ขายสินค้าเป็นเงินเชื่อ จำนวน 120,000 บาท
- 21 นาย ข ขายสินค้าเป็นเงินสด จำ นวน 96,000 บาท
- 27 นาย ค ขายสินค้าที่เหลือเป็นเงินสดจำนวน 150,000 บาท และจ่ายค่าขนส่งสินค้าให้ลูกค้าจำนวน 1,500 บาท
- 29 นาย ค ได้รับชำระหนี้จากลูกหนี้ที่ขายสินค้าเป็นเงินเชื่อเมื่อวันที่ 19 พฤษภาคม จำนวน 117,000 บาท ลูกหนี้ที่เหลือจำนวน 3,000 บาท เก็บเงินไม่ได้ให้ตัดบัญชีลูกหนี้เป็นหนี้สูญ
- 30 นาย ค จ่ายชำระหนี้ค่าสินค้าที่ซื้อเป็นเงินเชื่อเมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม ทั้งหมด
- 31 การร่วมค้าสิ้นสุดลง คิดค่านายหน้า คิดดอกเบี้ย แบ่งกำไรขาดทุนตามข้อตกลงและผู้ร่วมค้าชำระเงินระหว่างกัน

วิธีใช้สมุดบัญชีชุดหนึ่งต่างหาก กรณีการดำเนินการร่วมค้าสิ้นสุด

ว.ค.ป.	รายการ	สมุดบัญชีของกิจการร่วมค้า	สมุดบัญชีของนาย ก	สมุดบัญชีของนาย ข	สมุดบัญชีของนาย ค
25XX พ.ค. 1	นาย ก และนาย ข ส่งเงินสด ไปให้นาย ค คนละ120,000 บาท	เงินสด 240,000 นาย ก 120,000 นาย ข 120,000	เงินลงทุนในกิจการร่วมค้า 120,000 เงินสด 120,000	เงินลงทุนในการร่วมค้า 120,000 เงินสด 120,000	
7	นาย ค นำสินค้าของตนเอง มาลงทุน 180,000 บาท	ซื้อสินค้า 180,000 นาย ค 180,000			เงินลงทุนในการร่วมค้า 180,000 ซื้อสินค้า 180,000
9	นาย ค จ่ายค่าโฆษณาเป็น เงินสด 3,000 บาท และจ่าย ค่ารับรองลูกค้า 360 บาท	ค่าโฆษณา 3,000 ค่ารับรอง 360 เงินสด 3,360			
12	นาย ค ขายสินค้าเป็นเงินสด 105,000 บาท	เงินสด 105,000 ขายสินค้า 105,000			
	นาย ค จ่ายค่าขนส่งสินค้าให้ ลูกค้า 600 บาท	ค่าขนส่งออก 600 เงินสด 600			
15	นาย ก ขายสินค้าเป็นเงินสด 30,000 บาท และส่งเงินค่า ขายสินค้าให้นาย ค ทั้งหมด	เงินสด 30,000 ขายสินค้า 30,000			
17	นาย ข ถอนเงินจากกิจการ ร่วมค้า จำนวน 9,000 บาท	นาย ข 9,000 เงินสด 9,000		เงินสด 9,000 เงินลงทุนในการร่วมค้า 9,000	
18	นาย ค ซื้อสินค้าเป็นเงินเชื่อ จำนวน 60,000 บาท	ซื้อสินค้า 60,000 เจ้าหนี้การค้า 60,000			
19	นาย ค ขายสินค้าเป็นเงิน เชื่อ จำนวน 120,000 บาท	ลูกหนี้การค้า 120,000 ขายสินค้า 120,000			

วิธีใช้สมุดบัญชีชุดหนึ่งต่างหาก กรณีการดำเนินการร่วมค้าสิ้นสุด (ต่อ)

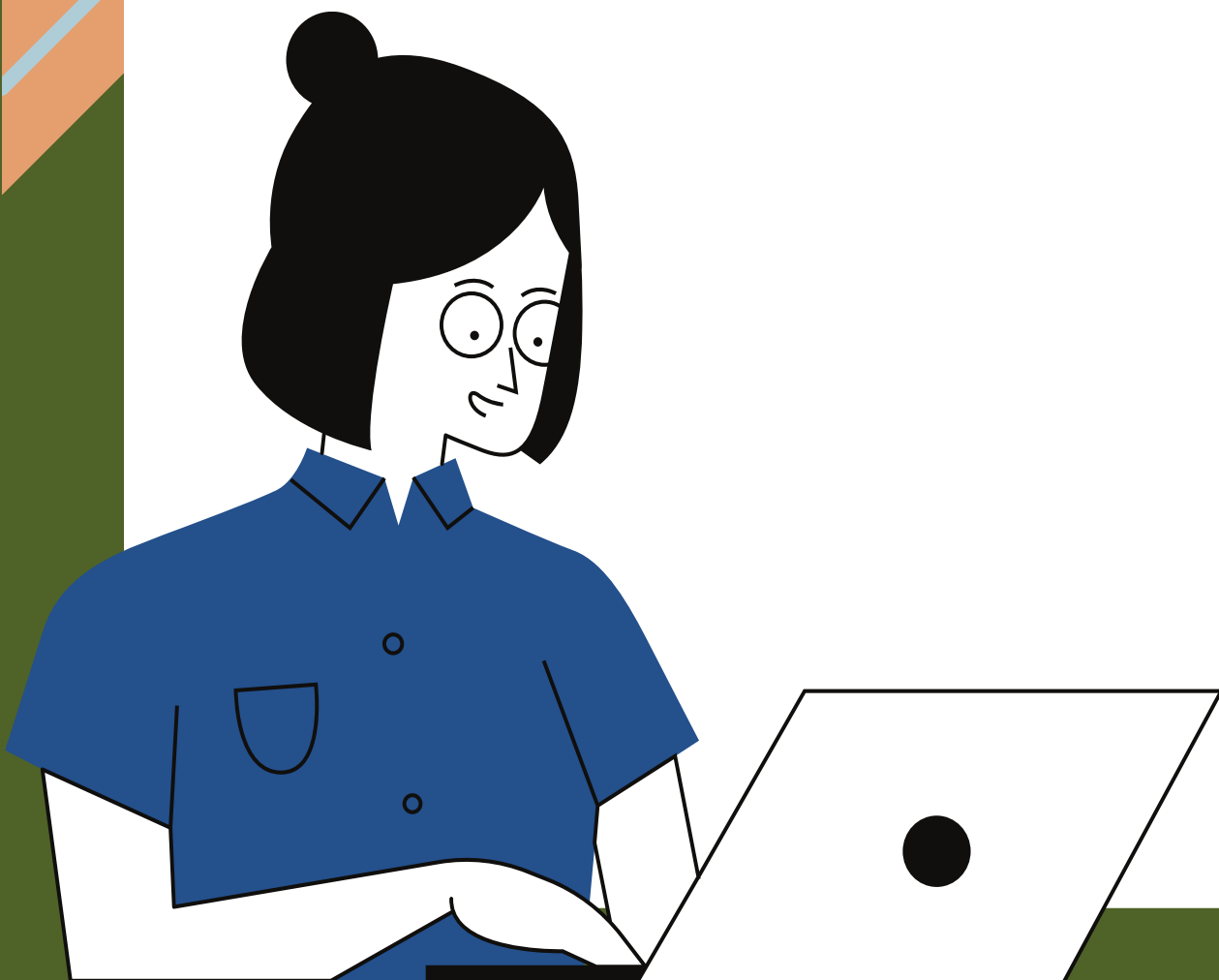
ว.ด.ป.	รายการ	สมุดบัญชีของกิจการร่วมค้า	สมุดบัญชีของนาย ก	สมุดบัญชีของนาย ข	สมุดบัญชีของนาย ค
25XX พ.ค. 21	นาย ข ขายสินค้าเป็นเงินสด จำนวน 96,000 บาท	เงินสด 96,000 ขายสินค้า 96,000			
22	นาย ค ขายสินค้าที่เหลือ เป็นเงินสดจำนวน 150,000 บาท	เงินสด 150,000 ขายสินค้า 150,000			
	นาย ค จ่ายค่าขนส่งสินค้าให้ ลูกค้าจำนวน 1,500 บาท	ค่าขนส่งออก 1,500 เงินสด 1,500			
29	นาย ค ได้รับชำระหนี้จาก ลูกหนี้เป็นเงินสด จำนวน 117,000 บาท	เงินสด 117,000 ลูกหนี้การค้า 117,000			
	ลูกหนี้ที่เหลือ 3,000 บาท เก็บเงินไม่ได้ ให้ตัดเป็น หนี้สูญ	หนี้สูญ 3,000 ลูกหนี้การค้า 3,000			
30	นาย ค จ่ายชำระหนี้ค่า สินค้าจำนวน 60,000 บาท	เจ้าหนี้การค้า 60,000 เงินสด 60,000			
31	คิดค่านายหน้าให้ผู้ร่วมค้า อัตรา 10% ของยอดขาย นาย ก $30,000 \times 10\%$ = 3,000 บาท นาย ข $96,000 \times 10\%$ = 9,600 บาท นาย ค $375,000 \times 10\%$ = 37,500 บาท	ค่านายหน้า 50,100 นาย ก 3,000 นาย ข 9,600 นาย ค 37,500	เงินลงทุนในการร่วมค้า 3,000 รายได้ค่านายหน้า 3,000	เงินลงทุนในการร่วมค้า 9,600 รายได้ค่านายหน้า 9,600	เงินลงทุนในการร่วมค้า 37,500 รายได้ค่านายหน้า 37,500

วิธีใช้สมุดบัญชีชุดหนึ่งต่างหาก กรณีการดำเนินการร่วมค้าสิ้นสุด (ต่อ)

ว.ด.ป.	รายการ	สมุดบัญชีของกิจการร่วมค้า	สมุดบัญชีของนาย ก	สมุดบัญชีของนาย ข	สมุดบัญชีของนาย ค
25XX พ.ค. 31	คิดดอกเบี้ยให้ผู้ร่วมค้าที่นำเงินสดหรือสินค้ามาลงทุน อัตรา 15% ต่อปี นาย ก. $120,000 \times 15/100 \times 1/12 = 1,500$ บาท นาย ข $120,000 \times 15/100 \times 1/12 = 1,500$ บาท นาย ค $180,000 \times 15/100 \times 1/12 = 2,250$ บาท	ดอกเบี้ยจ่าย 5,250 นาย ก 1,500 นาย ข 1,500 นาย ค 2,250	เงินลงทุนในการร่วมค้า 1,500 ดอกเบี้ยรับ 1,500	เงินลงทุนในการร่วมค้า 1,500 ดอกเบี้ยรับ 1,500	เงินลงทุนในการร่วมค้า 2,250 ดอกเบี้ยรับ 2,250
	ปิดบัญชีรายได้เข้าบัญชีกำไรขาดทุน	ขายสินค้า 501,000 กำไรขาดทุน 501,000			
	ปิดบัญชีค่าใช้จ่ายเข้าบัญชีกำไรขาดทุน	กำไรขาดทุน 303,810 ซื้อสินค้า 240,000 ค่าโฆษณา 3,000 ค่ารับรอง 360 ค่าขนส่งออก 2,100 หนี้สูญ 3,000 ดอกเบี้ยจ่าย 5,250 ค่านายหน้า 50,100			
	แบ่งกำไรขาดทุนในอัตราส่วนเท่า ๆ กัน	กำไรขาดทุน 197,190 นาย ก 65,730 นาย ข 65,730 นาย ค 65,730	เงินลงทุนในการร่วมค้า 65,730 กำไรจากการร่วมค้า 65,730	เงินลงทุนในการร่วมค้า 65,730 กำไรจากการร่วมค้า 65,730	เงินลงทุนในการร่วมค้า 65,730 กำไรจากการร่วมค้า 65,730

วิธีใช้สมุดบัญชีชุดหนึ่งต่างหาก กรณีการดำเนินการร่วมค้าสิ้นสุด (ต่อ)

ว.ด.ป.	รายการ	สมุดบัญชีของกิจการร่วมค้า	สมุดบัญชีของนาย ก	สมุดบัญชีของนาย ข	สมุดบัญชีของนาย ค
25XX พ.ค. 31	จ่ายเงินคืนให้ผู้ร่วมค้า โดย การเปิดบัญชีแยกประเภท ผู้ร่วมค้าแต่ละคน ปรากฏว่า กิจการร่วมค้าต้องจ่ายเงินให้ นาย ก 190,230 บาท นาย ข 187,830 บาท นาย ค 285,480 บาท	นาย ก 190,230 นาย ข 187,830 นาย ค 285,480 เงินสด 663,540	เงินสด 190,230 เงินลงทุนในการร่วมค้า 190,230	เงินสด 187,830 เงินลงทุนในการร่วมค้า 187,830	เงินสด 285,480 เงินลงทุนในการร่วมค้า 285,480

สมุดบัญชีของกิจการร่วมค้า ในที่นี้จะแสดงเฉพาะบัญชีเงินสด และบัญชีผู้ร่วมค้าแต่ละคนเท่านั้น
ซึ่งจะแสดงได้ดังนี้

บัญชีเงินสด

พ.ศ. 25XX		รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต		พ.ศ. 25XX		รายการ	หน้า บัญชี	เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	เดือน	วันที่			บาท	สต.
พ.ศ.	1	นาย ก		120,000	-	พ.ศ.	9	ค่าโฆษณา		3,000	-
		นาย ข		120,000	-			ค่ารับรอง		360	-
	12	ขายสินค้า		105,000	-		12	ค่าขนส่งออก		600	-
	15	ขายสินค้า		30,000	-		17	ถอนเงิน		9,000	-
	21	ขายสินค้า		96,000	-		27	ค่าขนส่งออก		1,500	-
	27	ขายสินค้า		150,000	-		30	เจ้าหนี้การค้า		60,000	-
	29	ลูกหนี้การค้า		117,000	-		31	นาย ก		190,230	-
								นาย ข		187,830	-
								นาย ค		285,480	-
				738,000	-					738,000	-

บัญชี นาย ก

พ.ศ. 25XX		รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต		พ.ศ. 25XX		รายการ	หน้า บัญชี	เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	เดือน	วันที่			บาท	สต.
พ.ค.	31	เงินสด		190,230	-	พ.ค.	1	เงินสด		120,000	-
							31	รายได้ค่านายหน้า		3,000	-
								ดอกเบี้ยรับ		1,500	-
								กำไรจากการร่วมค้า		65,730	-
				190,230	-					190,230	-

บัญชี นาย ข

พ.ศ. 25XX		รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต		พ.ศ. 25XX		รายการ	หน้า บัญชี	เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	เดือน	วันที่			บาท	สต.
พ.ค.	17	ถอนเงิน		9,000	-	พ.ค.	1	เงินสด		120,000	-
	31	เงินสด		187,830	-		31	รายได้ค่านายหน้า		9,600	-
								ดอกเบี้ยรับ		1,500	-
								กำไรจากการร่วมค้า		65,730	-
				196,830	-					196,830	-

บัญชี นาย ค

พ.ศ. 25XX		รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต		พ.ศ. 25XX		รายการ	หน้า บัญชี	เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	เดือน	วันที่			บาท	สต.
พ.ค.	31	เงินสด		285,480	-	พ.ค.	1	เงินสด		180,000	-
							31	รายได้ค่านายหน้า		37,500	-
								ดอกเบี้ยรับ		2,250	-
								กำไรจากการร่วมค้า		65,730	-
				285,480	-					285,480	-

สมุดบัญชีของผู้ร่วมค้าแต่ละคน ในที่นี้จะแสดงเฉพาะบัญชีร่วมค้าหรือบัญชีเงินลงทุนในการร่วมค้าซึ่งจะแสดงได้ดังนี้
บัญชีเงินลงทุนในการร่วมค้าในสมุดบัญชีของนาย ก

บัญชีเงินลงทุนในการร่วมค้า

พ.ศ. 25XX		รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต		พ.ศ. 25XX		รายการ	หน้า บัญชี	เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	เดือน	วันที่			บาท	สต.
พ.ค.	1	เงินสด		120,000	-	พ.ค.	31	เงินสด		190,230	-
	31	รายได้ค่านายหน้า		3,000	-						
		ดอกเบี้ยรับ		1,500	-						
		กำไรจากการร่วมค้า		65,730	-						
				190,230	-					190,230	-

บัญชีเงินลงทุนในการร่วมค้าในสมุดบัญชีของนาย ข

บัญชีเงินลงทุนในการร่วมค้า

พ.ศ. 25XX		รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต		พ.ศ. 25XX		รายการ	หน้า บัญชี	เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	เดือน	วันที่			บาท	สต.
พ.ศ.	1	เงินสด		120,000	-	พ.ศ.	17	ถอนเงิน		9,000	-
	31	รายได้ค่านายหน้า		9,600	-		31	เงินสด		187,830	-
		ดอกเบี้ยรับ		1,500	-						
		กำไรจากการร่วมค้า		65,730	-						
				196,830	-					196,830	-

บัญชีเงินลงทุนในการร่วมค้าในสมุดบัญชีของนาย ค

บัญชีเงินลงทุนในการร่วมค้า

พ.ศ. 25XX		รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต		พ.ศ. 25XX		รายการ	หน้า บัญชี	เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	เดือน	วันที่			บาท	สต.
พ.ศ.	1	สินค้า		180,000	-	พ.ศ.	31	เงินสด		285,480	-
	31	รายได้ค่านายหน้า		37,500	-						
		ดอกเบี้ยรับ		2,250	-						
		กำไรจากการร่วมค้า		65,730	-						
				285,480	-					285,480	-

3

การบันทึกบัญชีของกิจการร่วมค้า โดยวิธีใช้สมุดบัญชีชุดหนึ่งต่างหาก กรณีก่อนการร่วมค้าสิ้นสุด

การบันทึกบัญชีของกิจการร่วมค้าโดยวิธีใช้สมุดบัญชีชุดหนึ่งต่างหากและ
การร่วมค้ายังไม่สิ้นสุด ผู้ร่วมค้าอาจต้องการที่จะทราบผลกำไรหรือผลขาดทุนจาก
การประกอบกิจการร่วมค้าก่อนที่กิจการร่วมค้าจะสิ้นสุด ดังนั้น จะต้องมีการ
ปรับปรุงรายการต่าง ๆ บันทึกบัญชีสินค้าคงเหลือ ปิดบัญชีรายได้และค่าใช้จ่ายเข้า
บัญชีกำไรขาดทุนเพื่อสรุปผลกำไรหรือผลขาดทุนจากการร่วมค้า หลังจากนั้นจะ
แบ่งผลกำไร จากการร่วมค้าให้ผู้ร่วมค้าแต่ละคนไปยังบัญชีผู้ร่วมค้าแต่ละคน จาก
บัญชีผู้ร่วมค้าจะทราบส่วนได้เสีย ของผู้ร่วมค้าแต่ละคนที่มีต่อกิจการร่วมค้า

ตัวอย่างที่ 2

จากโจทย์ตัวอย่างเดิม กรณีที่ 1 นายก นาย ข และนาย ค ตกลงที่จะดำเนินกิจการขายสินค้าที่ระลึกสำหรับนักท่องเที่ยว สมมติว่า วันที่ 31 พฤษภาคม 25XX การร่วมค้ายังไม่สิ้นสุด มีสินค้าคงเหลือ ในราคาทุน 45,000 บาท ผู้ร่วมค้าคาดว่ารายได้ค่าขายสินค้าที่เหลือจะสูงกว่าค่าใช้จ่ายที่คาดว่าจะเกิดขึ้น จึงตกลงแบ่งกำไรก่อนการร่วมค้าสิ้นสุดแต่ยังไม่ชำระเงินระหว่างกัน รายการบันทึกบัญชี ณ วันที่ 31 พฤษภาคม 25XX จะแสดงได้ดังนี้

วิธีใช้สมุดบัญชีชุดหนึ่งต่างหาก กรณีก่อนการร่วมค้าสิ้นสุด

ว.ด.ป.	รายการ	สมุดบัญชีของกิจการร่วมค้า	สมุดบัญชีของนาย ก	สมุดบัญชีของนาย ข	สมุดบัญชีของนาย ค
25XX พ.ค. 31	ปิดบัญชีรายได้เข้าบัญชีกำไร ขาดทุนและบันทึกบัญชี สินค้าคงเหลือปลายงวดของ กิจการร่วมค้า	ขายสินค้า 501,000 สินค้าคงเหลือ 45,000 กำไรขาดทุน 546,000			
	ปิดบัญชีซื้อสินค้าและบัญชี ค่าใช้จ่าย เข้าบัญชีกำไร ขาดทุนของกิจการร่วมค้า	กำไรขาดทุน 303,810 ซื้อสินค้า 240,000 ค่าโฆษณา 3,000 ค่ารับรอง 360 ค่าขนส่งออก 2,100 หนี้สูญ 3,000 ดอกเบี้ยจ่าย 5,250 ค่านายหน้า 50,100			
	แบ่งกำไรให้ผู้ร่วมค้าแต่ละคน คนละเท่า ๆ กัน $546,000 - 303,810 = 242,190$ $242,190 \div 3 = 80,730$ บาท	กำไรขาดทุน 242,190 นาย ก 80,730 นาย ข 80,730 นาย ค 80,730	เงินลงทุนในการร่วมมค้า 80,730 กำไรจากการร่วมค้า 80,730	เงินลงทุนในการร่วมมค้า 80,730 กำไรจากการร่วมค้า 80,730	เงินลงทุนในการร่วมมค้า 80,730 กำไรจากการร่วมค้า 80,730

สมุดบัญชีของกิจการร่วมค้าจะแสดงเฉพาะบัญชีเงินสด และบัญชีผู้ร่วมค้าแต่ละคนจะเป็นดังนี้

บัญชีเงินสด

พ.ศ. 25XX		รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต		พ.ศ. 25XX		รายการ	หน้า บัญชี	เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	เดือน	วันที่			บาท	สต.
พ.ค.	1	นาย ก		120,000	-	พ.ค.	9	ค่าโฆษณา		3,000	-
		นาย ข		120,000	-			ค่ารับรอง		360	-
	12	ขายสินค้า		105,000	-		12	ค่าขนส่งออก		600	-
	15	ขายสินค้า		30,000	-		17	ถอนเงิน		9,000	-
	21	ขายสินค้า		96,000	-		27	ค่าขนส่งออก		1,500	-
	27	ขายสินค้า		150,000	-		30	เจ้าหนี้การค้า		60,000	-
	29	ลูกหนี้การค้า		117,000	-		31	ยอดยกไป		663,540	-
				738,000	-					738,000	-
มิ.ย.	1	ยอดยกมา	✓	663,540	-				✓		

บัญชี นาย ก

พ.ศ. 25XX		รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต		พ.ศ. 25XX		รายการ	หน้า บัญชี	เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	เดือน	วันที่			บาท	สต.
พ.ค.	31	ยอดยกไป	✓	205,230	-	พ.ค.	1	เงินสด		120,000	-
							31	รายได้ค่านายหน้า		3,000	-
								ดอกเบี้ยรับ		1,500	-
								กำไรจากการร่วมค้า		80,730	-
				205,230	-					205,230	-
					-	มิ.ย.	1	ยอดยกมา	✓	205,230	-

บัญชี นาย ข

พ.ศ. 25XX		รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต		พ.ศ. 25XX		รายการ	หน้า บัญชี	เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	เดือน	วันที่			บาท	สต.
พ.ค.	17	ถอนเงิน		9,000	-	พ.ค.	1	เงินสด		120,000	-
	31	ยอดยกไป	✓	202,830	-		31	รายได้ค่านายหน้า		9,600	-
								ดอกเบี้ยรับ		1,500	-
								กำไรจากการร่วมค้า		80,730	-
				211,830	-					211,830	-
						มิ.ย.	1	ยอดยกมา	✓	202,830	-

บัญชี นาย ค

พ.ศ. 25XX		รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต		พ.ศ. 25XX		รายการ	หน้า บัญชี	เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	เดือน	วันที่			บาท	สต.
พ.ค.	31	ยอดยกไป	✓	300,480	-	พ.ค.	1	สินค้า		180,000	-
							31	รายได้ค่านายหน้า		37,500	-
								ดอกเบี้ยรับ		2,250	-
								กำไรจากการร่วมค้า		80,730	-
				300,480	-					300,480	-
						มิ.ย.	1	ยอดยกมา	✓	300,480	-

สมุดบัญชีของผู้ร่วมค้าแต่ละคนจะแสดงเฉพาะบัญชีร่วมค้า หรือบัญชีเงินลงทุนในการร่วมค้าดังนี้

บัญชีเงินลงทุนในการร่วมค้าในสมุดบัญชีของนาย ก

บัญชีเงินลงทุนในการร่วมค้า

พ.ศ. 25XX		รายการ	หน้าบัญชี	เดบิต		พ.ศ. 25XX		รายการ	หน้าบัญชี	เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	เดือน	วันที่			บาท	สต.
พ.ค.	1	เงินสด		120,000	-	พ.ค.	31	ยอดยกไป	✓	205,230	-
	31	รายได้ค่านายหน้า		3,000	-						
		ดอกเบี้ยรับ		1,500	-						
		กำไรจากการร่วมค้า		80,730	-						
				205,230	-					205,230	-
มิ.ย.	1	ยอดยกมา	✓	205,230	-						

บัญชีเงินลงทุนในการร่วมค้าในสมุดบัญชีของนาย ข

บัญชีเงินลงทุนในการร่วมค้า

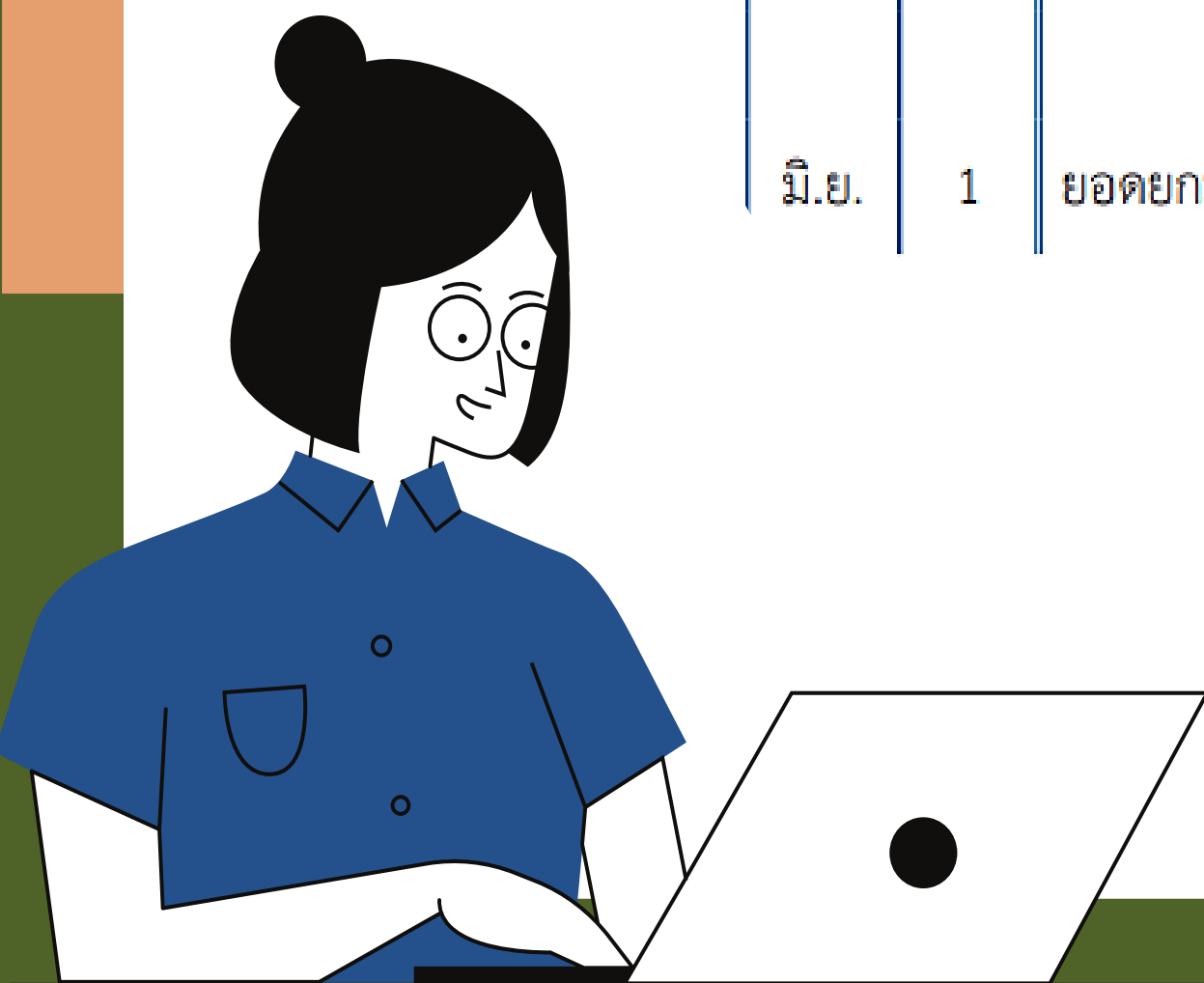
พ.ศ. 25XX		รายการ	หน้าบัญชี	เดบิต		พ.ศ. 25XX		รายการ	หน้าบัญชี	เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	เดือน	วันที่			บาท	สต.
พ.ค.	1	เงินสด		120,000	-	พ.ค.	17	ถอนเงิน		9,000	-
	31	รายได้ค่านายหน้า		9,600	-		31	ยอดยกไป	✓	202,830	-
		ดอกเบี้ยรับ		1,500	-						
		กำไรจากการร่วมค้า		80,730	-						
				211,830	-					211,830	-
มิ.ย.	1	ยอดยกมา	✓	202,830	-						

บัญชีเงินลงทุนในการร่วมค้าในสมุดบัญชีของนาย ค

บัญชีเงินลงทุนในการร่วมค้า

พ.ศ. 25XX		รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต		พ.ศ. 25XX		รายการ	หน้า บัญชี	เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	เดือน	วันที่			บาท	สต.
พ.ค.	1	เงินสด		180,000	-	พ.ค.	31	ยอดยกไป	✓	300,480	-
	31	รายได้ค่านายหน้า		37,500	-						
		ดอกเบี้ยรับ		2,250	-						
		กำไรจากการร่วมค้า		80,730	-						
				300,480	-					300,480	-
มิ.ย.	1	ยอดยกมา	✓	300,480	-						

จะเห็นว่าการร่วมค้าไม่สิ้นสุดจึงไม่มีการจ่ายคืนทุน แต่กิจการจะมีการปิดบัญชีเพื่อแบ่งกำไรก่อนที่จะขายสินค้าได้หมด ณ วันที่ 31 พฤษภาคม 25XX ดังนั้นจึงต้องจัดทำงบฐานะการเงินของกิจการร่วมค้า ดังนี้

งบฐานะการเงิน
ณ วันที่ 31 พฤษภาคม 25XX

หน่วย : บาท

สินทรัพย์

สินทรัพย์หมุนเวียน

เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

663,540

สินค้าคงเหลือ

45,000

708,540

หนี้สินและส่วนของผู้ร่วมค้า

ส่วนของผู้ร่วมค้า

ทุน-นาย ก

205,230

ทุน-นาย ข

202,830

ทุน-นาย ค

300,480

708,540

งบฐานะการเงิน ณ วันที่ 31 พฤษภาคม 25XX ของผู้ร่วมค้าแต่ละคน ยอดคงเหลือด้านเดบิตใน บัญชีผู้ร่วมค้าของผู้ร่วมค้าแต่ละคนจะแสดงเป็นรายการเงินลงทุนในการร่วมค้าเป็นสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน

นาย ก

งบฐานะการเงิน (บางส่วน)
ณ วันที่ 31 พฤษภาคม 25XX

หน่วย : บาท

สินทรัพย์

สินทรัพย์หมุนเวียน

เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

XX

สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน

เงินลงทุนในการร่วมค้า

205,230

นาย ข
งบฐานะการเงิน (บางส่วน)
ณ วันที่ 31 พฤษภาคม 25XX

หน่วย : บาท

สินทรัพย์

สินทรัพย์หมุนเวียน

เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

XX

สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน

เงินลงทุนในการร่วมค้า

202,830

นาย ค
งบฐานะการเงิน (บางส่วน)
ณ วันที่ 31 พฤษภาคม 25XX

หน่วย : บาท

สินทรัพย์

สินทรัพย์หมุนเวียน

เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

XX

สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน

เงินลงทุนในการร่วมค้า

300,480